

De minister van Veiligheid en Justitie
T.a.v. contactpersoon Nationale ombudsman
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Postadres

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag
Tel: (070) 356 35 63
Fax: (070) 360 75 72
bureau@nationaleombudsman.nl
www.nationaleombudsman.nl

Doorkiesnummer

Datum

22 mei 2017

Ons nummer

2015.11288

Uw brief

26 juli 2016

Uw kenmerk

782340

Bijlagen

Behandelend medewerker

Onderwerp

Rapport 'Waar is mijn auto?' met
nummer 2016/075

Geachte XXXXX,

Wij brachten op 24 augustus 2016 ons rapport 'Waar is mijn auto?' uit.¹ Het rapport gaat over de uitvoeringspraktijk van (strafvorderlijke) inbeslagname van voorwerpen.² Wij hebben bij ons onderzoek de volgende (keten)partners betrokken: de politie, het Openbaar Ministerie en Domeinen Roerende Zaken (hierna: Domeinen).

Het rapport en de aanbevelingen

Uit ons onderzoek bleek dat de burger onvoldoende in beeld was bij het proces van het in beslag nemen van voorwerpen. Het rapport bevatte een aantal aanbevelingen om het proces te verbeteren, zoals - zakelijk weergegeven -:

Informatieverstrekking aan de burger

- zorg ervoor dat bij inbeslagneming van voorwerpen aan de beslagene/eigenaar schriftelijk informatie wordt verstrekt, bijvoorbeeld in een folder, over het proces en over zijn rechten en plichten;
- zorg ervoor dat de websites van onder meer de politie en het Openbaar Ministerie eenduidige informatie over het beslagproces bevatten;

Samenwerking binnen de keten

- verbeter de informatie-uitwisseling binnen de keten. Hierbij kan gedacht worden aan een voor alle ketenpartners toegankelijk en werkbaar registratiesysteem waarin het hele beslagproces van begin tot eind gevolgd kan worden;
- andere aandachtspunten waren het verbeteren van praktische kennis over beslag bij de politie en het Openbaar Ministerie;

¹ Rapport met nummer 2016/075; <https://www.nationaleombudsman.nl/onderzoeken/2016075-onderzoek-over-de-uitvoeringspraktijk-van-inbeslagname-van-voorwerpen>.

²Op grond van de artikelen 94 en 94a Wetboek van Strafvordering.

Ons nummer

2015.11288.

2

Rechtsbescherming

- waarborg dat binnen een korte termijn na het indienen van een klaagschrift³ door het Openbaar Ministerie wordt beoordeeld of een voorwerp kan worden teruggegeven en, zo nee, of moet worden gewacht met vervreemden/vernietigen van het voorwerp totdat de rechter heeft beslist op het klaagschrift.

Reacties op het rapport

Bij een rondetafelbijeenkomst⁴ met vertegenwoordigers van de betrokken ketenpartners lieten deze ons weten de aanbevelingen ter harte te nemen en hier ook direct invulling aan te zullen geven.

De minister van Veiligheid en Justitie⁵ liet in zijn (beleids)reactie aan de Voorzitter van de Tweede Kamer van 4 oktober 2016⁶ weten dat het onderzoek een waardevolle inbreng vormt voor het verder verbeteren van het beslagproces, alsmede voor de modernisering van het Wetboek van Strafvordering, waarbij de regeling van het beslagproces ook wordt gezien. De politie, het Openbaar Ministerie en Domeinen onderschreven de bevindingen en de aanbevelingen in het rapport. De minister deelde mee dat de Nationale ombudsman er terecht op wees dat de aandacht bij het beslagproces met name was uitgegaan naar het verbeteren van de interne bedrijfsvoering binnen dat proces en minder naar de communicatie met de burger.

De minister berichtte over de opvolging van de aanbevelingen - zakelijk weergegeven - het volgende:

Informatieverstrekking aan de burger

- de politie en het Openbaar Ministerie sturen erop dat de politie aan de voorkant van het proces (bij de inbeslagname) het voorwerp goed registreert, de beslagene goed informeert en wijst op zijn rechten en plichten;
- op de websites van de betrokken instanties is per 1 november 2016 informatie te vinden over het verloop van het beslagproces en de rechten en plichten van de burger;⁷
- per 1 december 2016 is een pilot Landelijk Informatiedesk Beslag van start gegaan. Via een centraal telefoonnummer en per e-mail kunnen burgers aan

³ Op grond van artikel 552a en volgende van het Wetboek van Strafvordering.

⁴ Kort voor publicatie van het rapport.

⁵ Uw ambtsvoorganger.

⁶ <https://www.rijksoverheid.nl/...beleidsreactie.../tk-beleidsreactie-onderzoek-nationale-ombudsman>.

⁷ Politie: <https://www.politie.nl/themas/in-beslag-nemen-goederen.html>;

Openbaar Ministerie: <https://www.om.nl/onderwerpen/beslag/>.

Ons nummer

2015.11288.

3

medewerkers van een zogenaamde Beslagloket vragen stellen over inbeslaggenomen voorwerpen. Na een half jaar zal er een evaluatie plaatsvinden;

Samenwerking binnen de keten

- de ketenpartners zullen hun ICT-systemen de komende jaren aanpassen ter ondersteuning van het beslagproces. De oplevering van het doorontwikkelde Beslagportaal⁸ is voorzien in 2018. Niet alleen de logistieke bewegingen van voorwerpen, maar ook de genomen beslissingen zullen dan beter in beeld komen. De ketenpartners onderzoeken de mogelijkheden van een ketenbreed barcoderingssysteem;
- bij de politie en het Openbaar Ministerie zal het vergroten van de kennis van het beslagproces onder de aandacht blijven;

Rechtsbescherming

- het Openbaar Ministerie zal een uniforme landelijke richtlijn ontwerpen waarin de aanbeveling van de Nationale ombudsman - dat korte tijd na indiening van een klaagschrift door het Openbaar Ministerie zal worden beoordeeld of een voorwerp kan worden teruggegeven - wordt opgenomen;
- ook zal het Openbaar Ministerie een uniforme richtlijn maken waarin wordt aangegeven in welke gevallen het aangewezen is om na de indiening van een klaagschrift te wachten met het vervreemden of vernietigen van het voorwerp totdat de rechter heeft beslist, zodat de parketten hier, anders dan nu, uniform mee omgaan;
- bij de modernisering van het Wetboek van Strafvordering wordt bovendien gezien hoe het voortvarend beslissen na indiening van een klaagschrift door aanscherping van de wettelijke regeling kan worden gestimuleerd;
- bij de modernisering van de beklagprocedure is in elk geval voorzien dat een termijn wordt gesteld voor de behandeling van het klaagschrift door de rechtbank, wat bijdraagt aan duidelijkheid voor de beslagene.

Rondetafelbijeenkomst resultaten opvolging aanbevelingen

Eind maart 2017 vond een tweede rondetafelbijeenkomst plaats. Hierbij waren de drie eerdergenoemde ketenpartners vertegenwoordigd. In aanvulling op de beleidsreactie lieten de vertegenwoordigers het volgende weten:

Informatieverstrekking aan de burger

- in het aangepaste bewijs van ontvangst⁹ wordt een opsomming gegeven van de voorwerpen die in beslag zijn genomen. In het bewijs wordt verwezen naar de

⁸ Het centrale registratiesysteem voor inbeslaggenomen voorwerpen.

⁹ Document dat de beslagene ontvangt nadat een voorwerp onder hem in beslag is genomen.

Ons nummer

2015.11288.

4

websites zoals hiervoor opgenomen onder voetnoot 7. In de bijlage van het bewijs van ontvangst is informatie opgenomen over het schorsen van een kenteken in verband met de APK-keuring en verzekeringsplicht;

- de politie liet weten dat daarnaast nog wordt bezien hoe burgers die geen toegang hebben tot het internet van informatie kunnen worden voorzien;
- vanwege het boetebeslag is ook het CJIB¹⁰ bij de verbetering van het beslagproces betrokken;
- tot eind maart 2017 was er meer dan 1.200 keer gebeld met het Beslagloket. De instanties lieten weten dat er vragen komen die ze kunnen helpen bij het verbeteren van het beslagproces;

Samenwerking binnen de keten

-De herziening van het Beslagportaal is eind van het jaar voor het grootste deel klaar. De barcodering vindt nu pas bij Domeinen plaats. De instanties willen het moment van barcodering naar voren halen. Het zou volgens de instanties mooi zijn als de politie dit al op straat zou kunnen. De bedoeling is nu om in ieder geval vanaf de beslagruimte bij de basisteams of opsporingsdiensten van de politie met een barcodering te werken;

Rechtsbescherming

- het Openbaar Ministerie liet weten dat hij welwillend staat tegenover het schorsen van het beslag na het indienen van een klaagschrift. Dit onderwerp wordt meegenomen bij de modernisering van het beslagproces in het algemeen;
- het Openbaar Ministerie heeft geprobeerd met de rechtspraak afspraken te maken over termijnen ten aanzien van beklagzaken, maar dit bleek lastig te zijn vanwege de zittingscapaciteit bij de rechtbanken.

Beëindigen onderzoek

De Nationale ombudsman heeft met instemming kennis genomen van de wijze waarop de betrokken instanties uitvoering hebben gegeven aan de aanbevelingen. Zij zijn direct na het uitkomen van het rapport hiermee aan de slag gegaan. Dat heeft geleid tot een aantal concrete verbeteringen zoals onder meer de informatieverstrekking over de rechten en plichten van burgers.

De Nationale ombudsman heeft met instemming kennisgenomen dat:

- het Openbaar Ministerie bij de rechtspraak aandacht heeft gevraagd voor de behandelingsduur van klaagschriften. In het jaarverslag over 2016 van de

¹⁰ Centraal Justitieel Incassobureau.

Ons nummer

2015.11288.

5

rechtspraak is vermeld dat het doel van de rechtspraak is om de doorlooptijd, van binnenkomst van zaken (in het algemeen) tot de eindbeslissing van de rechter, fors te bekorten.¹¹ Op grond van dit doel, alsmede dat (onder meer) bij de modernisering van het Wetboek van Strafvordering wordt gezien hoe voortvarend beslissen op een klaagschrift door aanscherping van de wettelijke regeling kan worden gestimuleerd, spreekt de Nationale ombudsman de hoop uit dat dit zal bijdragen aan het bekorten van de doorlooptijden van de behandeling van klaagschriften door de rechtbanken;

- ook een andere ketenpartner, te weten het CJIB, bij het verbeteren van beslagproces is betrokken. De Nationale ombudsman spreekt de hoop uit dat ook andere overheidsinstanties hierbij betrokken worden. De Nationale ombudsman denkt dan bijvoorbeeld aan een instantie als de Belastingdienst,¹² die ook regelmatig te maken heeft met het in beslag nemen van voorwerpen en de Dienst Wegverkeer (in verband met het schorsen van auto's).

Hoe verder?

De verdere uitvoering van de aanbevelingen zal worden besproken tijdens de reguliere overleggen tussen de Nationale ombudsman en de betrokken instanties. In het bijzonder denkt de Nationale ombudsman aan de ontwikkelingen op het terrein van het nieuwe Beslagportaal (zoals de wens van de ketenpartners de barcodering vanaf het begin van het beslagproces in te voeren), alsmede in het kader van de rechtsbescherming de aangekondigde landelijke richtlijnen van het Openbaar Ministerie waarin de aanbevelingen van de Nationale ombudsman zijn opgenomen. De Nationale ombudsman spreekt de hoop uit dat de richtlijnen op korte termijn zullen worden ingevoerd.

Verder wordt het rapport "Waar is mijn auto?" door de ombudsman als leidraad gebruikt bij de beoordeling van klachten over beslag.

Contact

Een soortgelijke brief hebben wij gestuurd naar de politie, Domeinen en de minister van Financiën. Deze brief wordt door de Nationale ombudsman op zijn website gepubliceerd. Hebt u over deze brief nog vragen, dan kunt u telefonisch contact opnemen met XXXXX via telefoonnummer XXXXX, XXXXX

¹¹ De Rechtspraak, jaarverslag 2016, pag. 15.

¹² Dat net als Domeinen onder het Ministerie van Financiën valt.

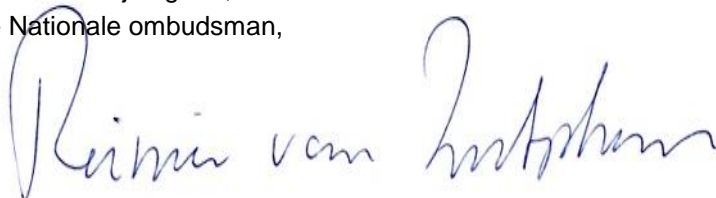
Ons nummer

2015.11288.

6

via XXXXX of XXXXX via XXXXX. U kunt deze medewerkers ook bereiken via het e-mailadres: XXXXX.

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman,

A handwritten signature in blue ink that reads "Reinier van Zutphen". The signature is written in a cursive, flowing style.

Reinier van Zutphen